

Innst. 377 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 99 S (2010–2011)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om utbygging og drift av Knarr

Til Stortinget

Sammendrag

Olje- og energidepartementet mottok 6. januar 2011 søknad om godkjenning av plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) av Knarr. Feltet er et oljefelt, som også inneholder noe gass. Knarr består av funnet Knarr sentral og prospektet Knarr vest. De utvinnbare ressursene for Knarr sentral er anslått til mellom 8 og 16 millioner Sm³ oljeekvivalenter (o.e).

Knarr ligger i den nordlige delen av Nordsjøen, om lag 120 kilometer vest for Florø. Utvinningstillatelsen ble tildelt i forbindelse med tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO) 2005. Funnet ble påvist i 2009. Planlagt oppstart er sent 2013.

Rettighetshaverne i utvinningstillatelsen er operatør BG Norge (45 pst.), Idemitsu Petroleum Norge (25 pst.), Wintershall Norge (20 pst.) og RWE Dea Norge (10 pst.).

Rettighetshaverne vil bore en letebrønn for å undersøke prospektet i 2011. En eventuell beslutning om Knarr vest skal bygges ut vil bli tatt på grunnlag av resultatene av letebrønnen. Utbyggingen av Knarr vest vil i så fall foregå samtidig som utbyggingen av Knarr sentral. Inkludert forventede tilleggsressurser i Knarr vest er ressursene anslått til mellom 10 og 25 millioner Sm³ o.e.

Driftsfasen er antatt å vare mellom 6 og 20 år. Lengden på driftperioden vil avhenge av oljepris og driftskostnader samt eventuelle fremtidige funn i Knarr vest og området forøvrig.

Investeringene knyttet til Knarr er anslått til 6,3 mrd. kroner ved utbygging av Knarr sentral. Ved utbygging av både Knarr sentral og Knarr vest er investeringene anslått til 11,2 mrd. kroner. I tillegg kommer leiekostnader til flyteren, som over en seks årsperiode vil beløpe seg til mellom 5 og 6 mrd. 2010-kroner.

Nåverdien av Knarr sentral-utbyggingen er beregnet til 8,1 mrd. 2010-kroner før skatt med en diskonteringsrente på 7 pst. Balansepris for olje før skatt er 47 USD/fat for Knarr sentral. Prosjektet vurderes som robust for endringer i kostnader, oljepris og ressursutfall.

Det er gjennomført konsekvensutredning av utbyggingen. Konsekvensutredningen har ikke avdekket forhold som tilsier at prosjektet ikke bør gjennomføres, eller at det bør gjennomføres spesielle avbøtende tiltak utover de som er planlagt. Det er ikke ventet negative konsekvenser av betydning for naturressurser og miljø.

Energibehovet for Knarr er i oppstartsfasen på om lag 32 MW, men synker etter fem år til om lag 24 MW. Kraftbehovet vil dekkes av tre 15 MWs gassturbiner på flyteren. Utslippene vil være omfattet av kvotesystemet for klimagasser og underlagt CO₂-avgift. Turbinene vil ha lav-NO_x-teknologi. Kraft fra land er vurdert av operatøren og Oljedirektoratet. Et slikt tiltak har et kostnadsnivå i forhold til effekt på utslippene som tilsier at det ikke bør gjennomføres. Utslipp til luft i forbindelse med produksjon vil være omfattet av kvotesystemet for klimagasser, og det vil betales CO₂-avgift som for andre utslipp fra petroleumssektoren.

Produsert vann planlegges reinjisert i reservoaret for å opprettholde reservoartrykket og bidra til økt utvinning. Dette vil redusere utslippene til sjø. I perioder når vanninjeksjonssystemet er nedstengt, vil

produsert vann renses slik at det tilfredsstiller myndighetenes krav og slippes ut i sjø.

Departementet viser til at operatøren har vurdert ulike løsninger, og at den valgte utbyggingsløsningen vurderes som den beste ut fra tekniske, økonomiske og ressursforvaltningsmessige hensyn. Utbyggingsløsningen vil bidra positivt til infrastrukturen i området ettersom utvinnbare oljeressurser samt assosiert gass i nærheten kan knyttes til Knarr. Flyteren vil imidlertid ikke ha kapasitet til å prosessere gass fra større gassfunn i området.

Operatøren har valgt å leie flyteren for å sikre fleksibilitet i prosjektet. Det er viktig at leieraten ikke stiger etter de første seks årene av produksjonen, da dette vil begrense videre produksjon og økt utvinning. Det er inkludert en kjøpsopsjon i avtalen, som gir rettighetshaverne en kjøpsrettighet til produksjonsinnretningen etter fastperioden på seks år.

Departementet viser til at de fleste produksjonsinnretningene som er i bruk innenfor petroleumsvirksomheten eies av rettighetshaverne på feltene. Inntekter og utgifter i produksjonsinnretningen vil inngå i rettighetshavernes skatteregnskap etter petroleumsskatteloven, og selskapenes eventuelle internpriser har da ikke skattemessig betydning for rettighetshaverne.

Regjeringen vil endre petroleumsforskriften slik at rettighetshavere ikke kan leie produksjonsinnretninger av selskaper/aktører hvor de selv har en økonomisk interesse. For utbygginger som gjennomføres før disse forskriftene er vedtatt, vil departementet stille som betingelse for utbyggingen at så lenge rettighetshaverne leier produksjonsinnretningen, skal ikke noen av rettighetshaverne kunne delta direkte eller indirekte på eiersiden i innretningen, med mindre departementet samtykker til dette.

Departementet viser til at gasstransportsystemet på norsk sokkel skal være organisert på en kostnadseffektiv måte der hensyn til eventuell bruk av rørledningene for andre enn eierne blir tatt vare på. Departementet setter derfor som vilkår at Gassco blir operatør for gassrøret fra Knarr i driftsfasen, og at det opprettes et eget interessentskap for gassrøret.

I petroleumssammenheng er Knarr et middels stort utbyggingsprosjekt, men prosjektet vil skape store vare- og tjenesteleveranser og gi sysselsettingsvirkninger i det norske samfunn. I tillegg vil utbygging og drift av Knarr bidra til regionale sysselsettingseffekter. Logistikk- og helikopterbase for feltet vil legges til Florø. I tillegg vil en driftsenhet lokaliseres til Florø. Operatøren oppgir at samlet kan base- og driftsenheten utgjøre 10–15 årsverk i Florø. Operatøren vil samarbeide med regionale næringsorganisasjoner og leverandørnettverk for å se om det regionale næringslivet kan kvalifisere seg for leveranser.

Olje- og energidepartementet foreslår i proposisjonen å godkjenne plan for utbygging og drift av Knarr og å gi tillatelse til anlegg og drift av gassrørledningen fra Knarr til FLAGS – i samsvar med planene operatøren har fremlagt – og på følgende vilkår:

- Så lenge rettighetshaverne leier produksjonsinnretningen skal ikke noen av rettighetshaverne kunne delta direkte eller indirekte på eiersiden i forhold til innretningen, med mindre departementet samtykker til dette.
- Departementet vil kreve opprettet et eget interessentskap for rikgassrørledningen fra Knarr, sammensatt av rettighetshaverne i utvinningstillatelsen til Knarr. Interessentskapsavtale for rikgassrørledningen skal sendes departementet for godkjenning.
- BG Norge skal være operatør for rikgassrørledningen frem til oppstart av gassfylling i røret. Gassco AS skal da overta som operatør.
- Departementet vil på et senere tidspunkt kunne pålegge innlemming av gassrøret fra Knarr til FLAGS i Gassled dersom det blir aktuelt med tredjepartsbruk.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Marianne Marthinsen, Torstein Rudi, Tor-Arne Strøm og Eirin Sund, fra Fremskrittspartiet, Oskar J. Grimstad, Ketil Solvik-Olsen og Tor Sigbjørn Utsogn, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, fra Sosialistisk Venstreparti, Aud Herbjørg Kvalvik, fra Senterpartiet, lederen Erling Sande, og fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, viser til at Knarr består av funnet Knarr sentral og prospektet Knarr vest. Rettighetshaverne vil bære en letebrønn for å undersøke Knarr vest i 2011, og beslutning om eventuell utbygging av Knarr vest vil komme etter dette. Utbyggingen av prospektet vil i tilfelle skje samtidig med utbyggingen av Knarr sentral.

Komiteen viser videre til at investeringene på Knarr sentral er anslått til 6,3 mrd. kroner, og totalt 11,2 mrd. kroner hvis Knarr vest også bygges ut.

Komiteen merker seg at prosjektet anses som robust for endringer i kostnader, oljepris og ressursutfall. Knarr er i hovedsak et oljefelt, som også inneholder noe gass. De utvinnbare ressursene for Knarr sentral anslås til mellom 8 og 16 millioner standard kubikkmeter oljeekvivalenter, og totalt mellom 10 og 25 Sm³ o.e. hvis Knarr vest også inkluderes.

Komiteen viser til at rettighetshaverne planlegger å bygge ut feltet med havbunnsinnretninger knyttet opp til et produksjonsskip med oljelager. Oljen vil bli lastet over på tankskip, og gassen blir transportert i rør til Storbritannia. Komiteen understreker at det ved byggingen tilrettelegges for ytterligere brønner, som kan føre til økt oljeutvinning på feltet, og at infrastrukturen kan benyttes av fremtidige funn i området.

Komiteen forutsetter at Gassco blir operatør for gassrøret fra Knarr i driftsfasen.

Komiteen mener det er viktig med langsiktighet og forutsigbarhet for petroleumsnæringen. Komiteen viser til at PUD for Knarr-feltet bekrefter at selvstendige utbygginger også gjøres i modne områder. Den viser videre at nye selskaper på norsk sokkel deltar i utbyggingsprosjekter. Komiteen peker på potensialet for utvinning i modne områder.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil påpeke at oljevirk-somheten må ses i sammenheng med norske klimamål.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at norske klimamål kan medføre at næringsvirksomhet flyttes fra Norge til land med dårligere miljølovgivning og større CO₂-utslipp. Denne form for klimapolitikk er disse medlemmer imot.

Komiteen viser til at det er et generelt mål at petroleumsvirksomheten skal komme hele landet til gode. Nye prosjekter skal gi regionale ringvirkninger ved at de bidrar til næringsutvikling og arbeidsplasser både regionalt og lokalt, blant annet gjennom lokalisering av driftsorganisasjonene. Komiteen oppfatter det slik at operatøren ønsker å imøtekomme disse målsetningene, noe som er positivt.

Komiteen merker seg at hovedtyngden av utbyggingen og driften av Knarrfeltet skal skje fra Florø. Operatøren oppgir at de vil legge logistikk- og helikopterbase til Florø. I tillegg vil en driftsenhet lokaliseres til basen i Florø. Base- og driftskontoret i Florø vil ha ansvaret for planlegging og styring av selve produksjonsvirksomheten ute på FPSO'en. Dette omfatter ansvar for vedlikehold og modifikasjoner, anskaffelser og logistikk. Operatøren tar sikte på at lagring av subsea- og annet utstyr skjer fra Florø. Komiteen støtter dette.

Driftsorganisasjonen vil i samarbeid med feltledelsen også arbeide med planlegging og styring av feltet. Komiteen viser videre til viktigheten av at operatøren samarbeider med regionale næringsorganisasjoner og leverandørnettverk for å bidra til at det regionale næringslivet kan kvalifisere seg for leve-

ranser til feltet. Løsningen med et drifts- og basekontor i Florø er, etter komiteens syn, et viktig element med tanke på ringvirkninger lokalt og regionalt. Et slikt miljø representerer viktige arbeidsplasser i seg selv, men vil også være en katalysator for ny aktivitet som etterspørre av varer og tenester. Operatøren oppgir at samlet kan base- og driftsenheten vil utgjøre mellom 10 og 15 årsverk i Florø.

Komiteen er opptatt av at Knarr-utbyggingen skal ha vesentlige sysselsettingsmessige ringvirkninger i Florø. Det er også gledelig at operatørselskapet har valgt Florø som helikopterbase, og komiteen forutsetter at dette gjelder for både boring, utbygging og drift. Etter at GdF Suez inngikk kontrakt på helikopter til Gjøa, er kapasiteten i Florø god. Det samme gjelder også tilbringertjeneste, og her er det i tillegg innebygd fleksibilitet i forhold til gjeldende konsekvenser.

Komiteen merker seg videre at feltledelsen vil legges ved operatørens hovedkontor i Stavanger.

Komiteen mener at BG sin lokalisering av viktige funksjoner til Florø bekrefter den kompetansen som finnes i Florø og på de andre basene langs kysten. Den kapasitet og kompetanse som finnes i basestrukturen langs kysten vår, legger til rette for større ringvirkninger av petroleumsvirksomheten i tiden som kommer.

Komiteen viser til ambisjonene om økt satsing på utslippsfri kraft, og til målsetningen om økt bruk av utslippsfri kraft også i petroleumssektoren. Kraft fra land skal vurderes ved alle nye utbygninger, og ved større ombygninger på norsk sokkel.

Komiteen peker på at det i plan for utbygging og drift legges til rette for en eventuell fremtidig elektrifisering av flyteren, og at det muliggjør fremtidig elektrifisering av feltet. Operatøren har vurdert at kostnadene ved tiltaket gjør en slik elektrifisering uhensiktsmessig. Komiteen legger til grunn at elektrifisering på sokkelen blir vurdert opp mot andre tiltak i den kommende klimameldingen, og at denne aktuelle godkjenningen ikke utelukker fremtidig elektrifisering av Knarr.

Komiteen viser til at utslipp til luft reduseres gjennom at turbinene har lav-NO_x-teknologi, i tillegg til bruk av gassturbiner med variabel hastighet. Når det gjelder utslipp til sjø, merker komiteen seg at det reduseres gjennom reinjisering av produsert vann i reservoaret, rensing av oljeholdig vann som slippes til sjø, og minimering av bruk av kjemikalier i produksjonen. Videre legger selskapet opp til at oljebasert borekaks blir transportert til land.

Komiteen peker på at operatøren vil etablere nødvendig beredskap for å hindre og redusere virkningen av eventuell akutt forurensing som følge av aktiviteter på feltet. Komiteen imøteser den feltspesifikke oljevernberedskapsplanen som presente-

res i forbindelse med utslippssøknad og miljørisikanalyse knyttet til utbygging og produksjon på feltet.

Komiteen peker på at Knarr er lokalisert i et område med begrenset fiskeriaktivitet. Videre vil rørledninger og undervannsutstyr være overtrålbart, og derfor ikke ha noen innvirkning på fisket. Komiteen forutsetter at utbyggingsaktiviteten ikke medfører nevneverdige operasjonelle ulemper eller fangstsreduksjoner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at størrelsen på de anslåtte utslippene til luft i driftsfasen ikke er oppgitt i proposisjonen. I driftsfasen vil utslippene i hovedsak komme fra utstyrtesting, fakling, kraftgenerering og kompresjon.

Dette medlem viser til at operatøren har vurdert kraft fra land ved en tilkobling til strømmettet ved Florø med en vekselstrømskabel på 140 km ut til flyteren. Operatøren har beregnet tiltakskostnadene ved å hente kraft fra land til 2 359 kroner pr. tonn CO₂. I disse kostnadene er det ikke tatt med eventuelle nødvendige forsterkninger av nettet på land. Dette medlem viser til at operatøren har vurdert at kostnadene gjør et slikt tiltak uhensiktsmessig. Det legges likevel til rette for en eventuell fremtidig elektrifisering av flyteren.

Dette medlem viser til klimaforliket hvor et bredt flertall på Stortinget vedtok å redusere de nasjonale utslippene av klimagasser med 15–17 mill. tonn CO₂-ekvivalenter innen 2020 i forhold til referansebanen, slik den er presentert i nasjonalbudsjettet for 2007, når skog er inkludert. Dette medlem viser til at økte utslipp av klimagasser som følge av Knarrutbyggingen må kompenseres med reduserte utslipp av klimagasser et annet sted.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre slike

v e d t a k :

I

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet godkjenner plan for utbygging og drift av Knarr.

II

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet gir tillatelse til plan for anlegg og drift av rørlledningene fra Knarr.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 31. mai 2011

Erling Sande

leder og ordfører